شمشير دولبه جداسازی

بهمن 18, 1393

وقتي كه چشم به جهان مي‌گشاييم و از همان ابتدا به ما تفكيك جنسيتي را با هشدارهاي گوناگونش گوشزد مي‌كنند، بازي ها را از هم جدا مي‌كنند و دختران را به مانند موش و پسران را مثل شير مي‌دانند اينها در باورهاي ما به بار مي‌نشيند و به آن مرحله اي مي‌رسيم كه تفكيك جنسيتي، يكي از مسايلي مي‌شود كه دايم بر سرش جنگ و جدل باشد و يكي بگويد بايد بشود و ديگري بگويد نه نشود و زن ايراني مي‌ماند و اين باور كه در ذهنش ريشه دوانده است كه واقعا چه بايد بكند؟ سركي مي‌كشد به قوانين نوشته شده برابري حقوق زن و مرد، مي‌نشيند پاي صحبت هايي كه براي او از برابري و تساوي مي‌گويند و بعد هم باز وامي ماند از اينكه كدام يک را قبول كند.

استارت را كه زد؟

بهترين جايي كه مي‌توانست استارت تفكيك جنسيتي را بزند، دانشگاه ها بود. جايي كه دختران و پسران با هم مي‌رفتند و مي‌آمدند و در يک كلاس با هم به تبادل نظر مي‌پرداختند. البته بهتر است بگوييم، پيشتر از آن به كتاب هاي درسي برمي گشت. علي احمدي، وزير آموزش و پرورش زمان رياست جمهوري محمود احمدي نژاد، از جداسازي كتاب‌هاي درسي بر اساس جنسيت سخن به ميان آورده بود. اما ظاهراً هيچكس تصور آن را هم نمي‌كرد كه اين موضوع تا حد يک طرح جدي مورد بررسي قرار گيرد و در آينده‌اي نه چندان دور، نظام آموزشي را تحت تأثير خود قرار دهد. نكته قابل توجه در اظهارات علي احمدي اين بود كه او اعلام كرده بود بايد در طراحي مدارس اندروني و بيروني تعريف شود و حريم مدرسه رعايت شود و همين اظهارات او بعد از اشاره‌اش به ضرورت تأليف جداگانه كتاب‌هاي درسي براي دختران و پسران مخالفت‌هاي زيادي را برانگيخت. و حالا به دانشگاه رسيد؛ جايي كه دقيقا بعد از گذراندن تحصيلات دبيرستان و بعد از آن هم تفكيك جنسيتي حالا رو در رو با هم مواجه مي‌شدند. البته اگر كمي دورتر برويم يعني سال هايي كه اصلا بحث تفكيك جنسيتي مطرح نبود، اينقدر نگاه متمايزانه نيز بر روابط هر دختر و پسري حاكم نمي‌شد. دانشگاه محل تحصيل بود و هست و محلي كه دو جنس مخالف يكديگر را مي‌ديدند و شناخت تفاوت ها از همان جا آغاز مي‌شد. اين مساله تا جايي پيش رفت كه معاون وزارت ورزش و جوانان گفت: تفكيك جنسيتي در دانشگاه ها اشتباه است. معاون ساماندهي امور جوانان وزارت ورزشوجوانان همچنين اعتقاد

دارد که در دانشگاه‌ها مي‌توان از مشاوران براي رفع مشكلات جوانان و همچنين همسريابي و همسرگزيني استفاده كرد.

سهم يک زن

«وقت آن رسيده زنان سهم خود در جامعه را در مفاهيم بندهاي سند چشم انداز توسعه محقق كنند.» اين جمله اي است كه شهيندخت مولاوردي، معاون امور زنان و خانواده رياست جمهوري عنوان كرده است. وي مي‌گويد: جهان امروز به اين نتيجه رسيده كه جدايي زنان از مردان ناكارآمد، غير اصولي و ناعادلانه است؛ چرا كه نقش زنان در توسعه و بهره‌گيري از ظرفيت‌هاي اين قشر در فرصت‌هاي پيش روي صنعت به عنوان ذي‌نفعان و فعالان عرصه توسعه و پيشرفت غيرقابل اجتناب است.

به دور از فقر و فساد

مولاوردي همچنين اعتقاد دارد بر اساس قانون در اين برنامه ششم توسعه بايد استيفاي حقوق شرعي و قانوني زنان با توجه به نقش سازنده آن‌ها در جامعه به دور از فقر و فساد و تبعيض مورد توجه قرار گيرد. ديگر وقت آن رسيده است كه زنان سهم خود در جامعه را در مفاهيم بندهاي سند چشم انداز توسعه محقق كنند. معاون امور زنان و خانواده رياست جمهوري مي‌گويد كه اين برنامه قرار بود با ديدگاهي نوآورانه و جامع‌نگر به همه موضوعات پيش روي جامعه ايران نگاه كند و تصور ابتدايي بر اين بود كه زنان نيز در اين ميان از سهم خاص خود برخوردار خواهند شد اما پس از آشكار شدن آيتم‌هاي اين برنامه مشخص شد كه تصور ابتدايي فعالان عرصه زنان در بدنه دولت اشتباه بوده است.
نقشي كه كمرنگ شد

به باور شهيندخت مولاوردي، كم‌كاري زنان و كم‌توجهي نظام نقش سازنده زنان را در سال‌هاي گذشته كمرنگ كرده است و به همين دليل نيز لازم است همه معاونان زنان استانداري‌هاي كشور فعالانه و كارشناسانه نظرات خود را درباره تدوين برنامه ششم توسعه مطرح كنند. مكانيزم‌هاي توسعه‌مند سازي زنان، يكي از 12 نگراني جامعه جهاني به عقيده گزارش سازمان ملل در سال 1995 است و تا زماني كه زنان ايراني نه از شرايط مطلوب، بلكه از شرايط عادلانه نسبت به مردان برخوردار شوند، معاونت امور زنان و خانواده رياست جمهوري و نهادهاي مشابه به فعاليت خود ادامه خواهند داد.

شعار محدود، مقاومت نامحدود

نظريه «شعار محدود و مقاومت نامحدود» پلان بعدي اين ماجراست كه عبدالله بهاري فر به آن اشاره دارد. وي اعتقاد دارد كه تفكيک جنسيتي شمشيري دو لبه است. وي دو لبه شمشير را به قشر فرهيخته جامعه و حاكميت تقسيم مي‌كند. و تاكيد دارد كه سياست گذاري ها با جامعه هدف مشخص و ديالوگ هاي برنامه ريزي شده پيش مي‌روند. بهاري فر مي‌گويد: در چنين راه هايي بايد خواسته ها را تا حد امكان كوچک انتخاب كنيم و براي رسيدن به اين اهداف تا پاي جان ايستادگي كنيم هرچند كوچک باشند. در گذشته شاهد پافشاري برخي از مسئولان اجرايي در مقابله با اين دست ماجراها بوده ايم كه مثمر ثمر نيز واقع شده است.

محكوم به شكست

اما دكتر حسن راغفر نظر ديگري دارد. وي مي‌گويد كه اقداماتي همچون تفكيک جنسيتي از پيش محكوم به شكست هستند. راغفر اعتقاد دارد كه جوانان نياز به كسب توجه از سوي جامعه دارند. وي به نقش مدرسان دانشگاه ها اشاره مي‌كند و مي‌گويد كه آنها با بالابردن عزت نفس جوانان و ايجاد شغل و امنيت اقتصادي بهتر مي‌توانند مشكلات فرهنگي و اخلاقي جامعه را حل كنند. حال بايد ديد كه تفكيک جنسيتي چه ارتباطي با فرهنگ جوان ايراني مي‌تواند داشته باشد.

خودآرايي عجيب و غريب

راغفر كه خود يكي از اعضاي هيات علمي دانشگاه الزهرا(س) است اعتقاد دارد كه به منظور اصلاح فرهنگ و اخلاق جوانان بهتر است نخست معيشت و اشتغال جوانان را تامين كرد. به باور بسياري از جامعه شناسان، اگر جوانان از امنيت شغلي و اقتصادي برخوردار باشند و شرايط مناسب براي ازدواج جوانان فراهم باشد، ديگر نيازي به تامين احتياج هاي روحي خود از طريق خودآرايي به اشكال عجيب و غريب نخواهند داشت. بسياري از روانشناسان نيز تاكيد دارند كه بايد با ارتقاي توانايي هاي فردي عزت نفس جوانان را بالا برد و به آنها توجه كرد.و همچنين تفكيک جنسيتي را مي‌توان از نقطه نظر اقتصاددانان بررسي كرد. آنها مي‌گويند كه كاستي ها در حوزه معيشت و رفاه مردم، فقدان شغل كافي، رشد فقر و نابرابري باعث بروز بسياري از مشكلات فرهنگي و اخلاقي جامعه مي‌شود. باز هم جامعه شناسان مي‌گويند برخوردهاي انضباطي به اين شكل مي‌تواند به لجاجت

جوانان دامن بزند.

جوان را حساس نکنید

به خوبي مي‌دانيم که دانشگاه از منزه ترين مکان ها در کشور هستند. جوان در خيابان با دنيايي کاملا متفاوت از دانشگاه روبرو مي‌شود. بسياري از جامعه شناسان بر اين باور هستند که تفکيک جنسيتي تنها به حساس شدن افراد نسبت به جنس مخالف خود مي‌انجامد. ريشه هاي مشکلات فرهنگي را بايد در جاي ديگر جستجو کرد. تفکيک جنسيتي خط پاياني براي حل مشکلات اخلاقي جامعه نيست.

جنسیت معنا ندارد

اساتيد دانشگاه باورشان اين است که دانشجويان همه با هم برابر هستند. جنسيت در نگاه شان معنا ندارد. چرا که هميشه افراد داخل کلاس تنها يک دانشجو هستند. زماني که کلاسها به صورت تفکيک شده برگزار مي‌شود، نگاه ابزارگونه به زن بيشتر مي‌شود و اين نگاه به بيرون از دانشگاه نيز کشيده مي‌شود. فضاي رقابتي و تعاملي زماني رشد خواهد کرد که دختر و پسر در کنار يکديگر مي‌نشينند و به بحث و تبادل نظر مي‌پردازند و حال بايد ديد، طرحي که هرازگاهي از زير خروارها خاک معضلات و مشکلات بيرون مي‌آيد، چه سرنوشتي پيدا خواهد کرد.

ابتکار